

Amb 26

Biblioteca Universităţii

v. Reg. Ferdinand

Déli Napló

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPSZOMBAT, 1931 OKTÓBER 24.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 224. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Vér

festette pirosra három év előtt a szénporos lupényi földet. Huszonegy bányász esendörgolyótól találva holtan bukott a földre és huszonegy családfenntartó hozzátartozói keserves zokogással kérték számon Istentől és emberektől szeretteik életét. Három év után ötven munkás került a vádlottak padjára, mert állítólag ők izgatták sztrájkra társaikat és ennek a sztrájknak volt közvetlen következménye, hogy huszonegy munkás szívverését megállította a puskagolyó. Folyik a tárgyalás napok óta, egymásután hangzanak el a vádlottak vallomásai, egymásután vonulnak fel a tanúk, a bíróság és hallgatóság képele előtt újra leperog az egész szörnyű tragédia, de sem a vádlottak és a tanúk, sem az ügyész és ügyvédek vallomásai és szónoklatai nem tudják életre kelteni a huszonegy kenyérgyártót, akiknek esontjait is elporlasztotta már az enyészet. A hátramaradottak fájdalmas veszteségét nem tudja majd enyhíteni az sem, hogyha a bíróság elítéli a vádlottakat, vagy bűnösöket. A tragédia okai sokkal mélyebben fekvők, semhogy azokat a büntető-törvénykönyv paragrafusainak szűkre szabott korlátai közé lehetne szorítani. Nincs igazuk azoknak sem, akik a társadalmat, a mai társadalmi berendezkedést okolják, bár a baj kutforrását társadalmi okokban találjuk meg. És megtaláljuk abban, hogy úgy az egyik, mint a másik oldalon — ha fel is ismerték az indítóokokat — nem tettek meg mindent, nem úgy és nem idejében tettek meg mindent a tragédia kibebanásának elkerülése érdekében. Ezt ma — három év elmúltával — bizonyára nyugodtabban és higgadtan lehet megállapítani, mint akkor, mikor a szenvedély hullámai torony-magasságra csapkodtak. Rozvan akkori prefektus, akit nem a védők, vonultattak fel mentőtanúnak a vádlottak érdekében, egyetlen szava meg-
rázóbban mutatott reá a véres és gyászos színjáték okára, mint száz más vallomás terjedőssége. A nyomorúság, — mondotta, mikor a bíróság megkérdezte az okok felől. Egyetlen szó, mely a háttérben a huszonegy véres emlékérről jelentőségében messze felülmúlja a szó köznapi jelentőségét. Ma már, három év távlatából, nem is az a leglényegesebb, hogy ki provokálta a lövést, felelőtlenül, vagy vezényszóra dördültek-e el a fegyverek, mert mindezen kérdések felett ott lebeg a maga szörnyű valóságában lángoló betűkkel ez a szó: — nyomorúság. Nem keressük, nem kutatjuk az okokat, de kérdezzük mindazokat, akiket illet: lehetséges-e, szabad-e, megengedett-e ilyesmi? Hol volt akkor annak a prefektusnak esze és szíve, aki most a nyomorúságot ülteti a vádlottak padjára, amikor ő képviselte

ott az államhatalmat? Nyugodt a lelkiismerete, hogy megtette kötelességét? Jelentette a kormánynak a helyzetet, megmondotta nyomatékosan, esetelte a valóság színeivel, hogy milyen nagy a nyomorúság? Felhívta a figyelmet az esetleges következményekre, vagy

csak abban merült ki egész tehetsége, hogy esendőröket kért segítségül? A szenvedést, az éhséget, a nyomorúságot nem szürnyök szüntetik meg, hanem az ész és szív együttes munkája. Ez az ész és ez a szív hiányzott Lupényban. Az idején tél küszöbén országszerte

szintén nagy a nyomorúság. Még van idő. Fogjon össze a szív az ésszel és teremtsen meg, vagy vessen meg alapját annak a speciálpolitikának, mely megelőzi a lupényi szomorú események megismétlődését.

Laval már Newyork földjén beszél:

Amerika és Franciaország együtt hivatott megmutatni az utat, amelyen a világnak haladni kell, ha boldogulni akar

Az Isle de France francia lukszushajó amelyen Laval francia miniszterelnök utazott Amerikába, amerikai idő szerint hajnali három órakor, középeurópai idő szerint azonban reggel kilenc órakor megérkezett Newyorkba. A hajó utján különben sima volt, csak az utolsó két napon lépett föl a tengeri betegség. Az összes utasok tengeri betegek lettek és nem képezték kivételt sem Laval, sem a vele utazó leánya, sem pedig az őket kísérő újságírók. Másik szenzációja is volt a hajónak utközben és pedig egy nagy lopás. Egy amerikai gyáros felesége, aki hosszabb ideig volt Franciaországban, jelentést tett a hajó kapitányának, hogy amíg a zeneteremben tartózkodott, ismeretlen tettesek behatoltak a kabinjába és lezárt szekrényének felfeszítése után ellopták összes ékszereit. Kára ötvenezer dollár. A hajó rendőrsége azonnal megkezdte a nyomozást, azonban a tettest nem tudták kideríteni. Intézkedés történt, hogy a hajónak Newyork-

ba való érkezése után nyomban egy csomó detektív jelenjen meg a hajó fedélzetén.

Éjszaka volt, amikor az Isle de France befutott a newyorki kikötőbe, a vesztézári dokkba irányították.

Reggel azután megtörtént a hajó közegészségi felülvizsgálata és miután járványos beteg nincsen a hajón, az Isle de France a rendes móló mellé mehetett. Reggel kilenc órakor — középeurópai idő szerint akkor már délutáni három óra volt — megjelent a hajón Newyork állam kormányzója és üdvözölte Lavalt. Egy óra múlva Laval és kísérete autókban a newyorki városházára ment, ahol Walker polgármester üdvözölte. Délben Newyork városa ebédet adott Laval tiszteletére, aki még délután Washingtonba utazott. Washingtonba este érkezett meg Laval és ott a kormány képviselői fogadták, a szállására kísérték és vacsorát rendeztek. Laval szombaton délelőtt jelenik meg először a Fehér

Házban Hoover elnöknel.

Amikor Laval francia miniszterelnök bevonult Newyorkba, az után mindenütt nagy tömeg várakozott rája és meleg óvációkban részesítette. Amerika tartott tőle, hogy esetleg tüntetésre is kerül a sor és az utcákon a közönségen kívül nagyszámú rendőrség és katonaság is volt.

Ezeknek azonban a szalutálásán kívül semmi dolguk nem akadt. A nép mindenfelől virágot, szerpentint és konfettit dobált Laval autójára. Sok éljen is hangzott el, amely azonban leginkább Laval leányának szólt. A City Hallban Lavalt Stimson államtitkár fogadta és üdvözölte az amerikai kormány nevében. Jimmy Walker polgármester, aki már a hajón is felkereste Lavalt, újból köszöntötte a város elmondotta, hogy örökké feledhetetlenek lesznek számára azok a benyomások, amelyeket a hatalmas Newyork óriási méreteinek és lüktető életének meglátásakor érzett. Majd arról beszélt, hogy zarándokutjain, amelyeket legutóbb végzett, mindig csak Európa sorsa vezette. Így volt ez, amikor Londonban és Berlinben járt és így van ez most, amikor megérkezett Amerikába. Franciaország sohasem törekedett európai hegemoniára, hanem csak európai harmóniára. Megemlítette azt, hogy Amerika, amely mindig a demokráciát szolgált, akárcsak Franciaország is, most szintén megéri a világválságot. A két nagy demokrata tényező, Amerika és Franciaország, együttesen van hivatva megmutatni azt az utat, amelyen a világnak haladni kell, ha boldogulni akar.

Franciaország reméli, hogy Amerika meghallja azt a hivatást és azt a kérelmet, amelyet a világ népei hozzá intéznek és ki fogja vezetni a világot a mai nehéz bajokból. Laval miniszterelnököt a hallgatóság zajosan megéljenzte.

Teljesen berendezkednek a japánok Mukdenben és eszük ógában sincsen a mandzsuri fővárost egyhamar kiüríteni

Genfben a Népszövetség bölcsei összedugták a fejüket, hogy valami okos módot találjanak ki arra: miképpen lehetne Japán és Kína harcát bárdját ismét elátni és Mandzsuriában rendet teremteni. A sok tanácskozás azonban eddig még semmi eredménnyel sem járt. Mandzsuriában a japánok — minden cáfolat ellenére — tovább is készülődnek a nagy összecsapásra és hogy katonáik el ne szokjanak a munkától, naponta elkövetetnek velük egyet-mást, amitől a kínai kormány olyat jajgat, hogy Genf is elhallik. Genfben erre még nagyobb lendülettel látnak neki a tanácskozásnak és megint csak nem sütnék ki semmit.

A japánok Mukdenben teljesen berendezkednek és eszükben sin-

csen, hogy a mandzsuri fővárost kiürítsék. Csang-Cso-Liang tábornok mukdeni palotájának drága berendezését száznegyvenkét ládába csomagolva a japánok Tokióba szállították. Kijelentették, hogy a holmi hadizsákmány és hogy Csang-Cso-Liang tábornok volt az, aki Mandzsuriában a zavarokat szította és azért nem fogják tűrni, hogy oda visszatérjen. Csang-Cso-Liang tábornok, aki jelenleg Nankingban tartózkodik, kijelentette, hogy nem törődik a japánok akaratával és csak azért is visszatér Mandzsuriába. Hadseregével fog visszatérni és meg van róla győződve, hogy hamarosan újra bevonulhat Mukdenbe és ismét kormányzója lesz Mandzsuriának.

A moziügy tegnapi reprize a reviziós bizottság előtt sem hozott még újabb fordulatot, mert az utolsó felvonást a jövő hétre halasztották

A reviziós bizottság, amelynek hetek óta kevés kivétellel minden esütörtökön ugynevezett mozi-napja van, tegnap ismét tárgyalta a városi mozik igazgatói állása körül beadott felebvezéseket. A tegnapi tolytatólagos tárgyaláson, amely a Janculescu-Ciujpe-Darabanti-tanács előtt folyt le, bevezetésül több iratot ismertettek a Pop Ámos elleni vizsgálatra vonatkozólag.

Bárdosy Ágost dr. Pop Ámos moziigazgató jogi képviselője, azt bizonygatta, hogy a városnak nem volt joga Pop Ámos szolgálati viszonyának megszüntetésére és pályázat kiírására. Kéri, mondja ki a reviziós bizottság a pályázat hatálytalanságát és az elbocsátás érvénytelenítését.

Murarescu Vichentie dr. Taran Konstantin jogi képviselője arra kérte a reviziós bizottságot, hogy a város által a moziigazgatói állás betöltésére kiírt pályázatot semmisítse meg és mondja ki, hogy az ítéletalkalmi döntés alapja Taran Konstantint helyezze teljes jogaiba. Annak idején ugyanis, amikor másfél esztendő előtt Pop Ámost a mozi vezetésével megbízták, Taran Konstantin is a pályázók között volt, azonban a város a pályázat mellőzésével egyszerűen megbízta Pop Ámost. Minthogy a tábla Taran Konstantinnak ez ellen beadott felebvezésének helyt adott és Pop kinevezését megsemmisítette, éppen ezért az következik abból, hogy a pályázatban utána következő Taran Konstantint illeti meg a

jog a moziigazgatói állásra.

Berger Armin dr. városi ügyész kérte a reviziós bizottságot, hogy Pop Ámos és Taran Konstantin felebvezéseit utasítsa el. Fejtette, hogy a városnak joga volt Pop Ámos állását, amely csak ideiglenes volt, felmondani és a moziigazgatói állásra új pályázatot kiírni.

Janculescu dr. reviziós bizottsági tanácselnök kijelentette, az idő előrehaladottságára való tekintettel, replikákat nem engedélyezhet. Akinek még valami hozzászólása a három jogi képviselő közül van, azt október 28-ika előtt rövid beadványban fejtsse ki. A reviziós bizottság ítéletét október 28-án délelőtt fogják kihirdetni.

—o—

Végső elkeseredésében a féllábu koldus egyetlen nyisszantással elvágta szívtelen vadházastársa nyakát

Verseceen Miladinovics Milán negyvenkét esztendő féllábu koldus késsel átvágta vadházastársának, a harminchat éves Marinkovics Dobrilának a nyakát. A gyilkosság elkövetése után megmosta a kezeit, elment a rendőrségre és önként jelentkezett.

Miladinovics Milán vallomása érdekes életregénybe enged bepillantást. Ennek tanulsága: sok asszony csak addig szereti a férfit, ameddig annak pénze van. A gyilkos féllábu koldus nyolc évvel azelőtt, mint egészséges, életerős férfi került Versece. Dobrovóljác volt, néhány hold földet kapott és egy kis pénzt is hozott magával. A szorgalmas férfi hamarosan megismerkedett Marinkovics Dobrilával és közös háztartásra léptek. Nagyon boldogok voltak, amíg egy napon Miladinovicsot szerencsétlenség érte. Egy cséplés alkalmával a gép elkapta a lábát, térdig összeroncsolta. Miladinovics Milán sokáig feküdt a kórházban és amikor onnan kijött, már csak féllába volt. Ezenkívül úgy legyengült, hogy még a legkönnyebb munkára sem volt alkalmas.

Miladinovics Milán és Marinkovics Dobrila először felélték a férfi megtakarított pénzét. Aztán sorra került a föld és egyik holdat a másik után kellett eladni. Mikor Miladinovicsnak már nem volt semmije, koldulási engedélyt váltott. A kalapját tartotta az utcán a járókelők elé és az abba dobált pénzeskéből élt vadházastársával együtt. Azonban a viszonyok egyre rosszabbodtak és a legtöbb embernek

már arra sem jut, hogy a koldusnak alamizsnát adjon. Marinkovics Dobrila erre egy szép napon ott hagyta Miladinovics Milánt. A magára maradt koldus alig evett száraz kenyérenél egyebet és minden pénzt félretett. Marinkovics Dobrila pedig valami különös szimattai mindig megérezte, valahányszor a koldusnak egy kis megtakarított pénze volt együtt. Olyankor viszatért hozzá és ott maradt pár napig, amíg a pénzből tartott. A koldus mindig szeretettel fogadta vissza az asszonyt és amikor az elment, újra nekilátott a spórolásnak. Tegnapelőtt este az asszony megint beállított és nagy lármát csapott, amikor megtudta, hogy Miladinovics a megtakarított pénzből kifizette a házbért, ahelyett, hogy a pénzt az ő számára tartogatta volna. És az asszony — mint már annyiszor tette — megverte a nyomorék koldust. Miladinovics pedig az egyszer elvesztette türelmét szerelmével szemben. Megragadta az asztalon heverő konyhakést és azal egy nyisszantásra elvágta az asszony torkát. Marinkovics Dobrila holtan esett össze.

Nem bírtam tovább tünni ezt az állapotot, — fejezte be vallomását Miladinovics, — azért magam vettem végét. Most már mind egy, hogy mi történik velem. Azt senki bántom, ha felakasztanak.

A gyilkos koldust letartóztatták és beszállították a fehértemplomi ügyészség fogházába.

A temesvári zálogházi betörés és több kasszafurás két tettesét Kolozsvárott sikerült elfogni

Temesvárott és Erdély több városában is az utóbbi két évben számos vakmerően elkövetett kasszafurás és egyéb nagyszabású betörés történt, melynek tetteseit nem sikerült letartóztatni. Tegnap azután váratlan fordulat állott be a titokzatos kasszafurások ügyében, amennyiben a bukaresti rendőrzérgazgatóság által felállított repülősztag detektívjei a kolozsvári posta épülete előtt két régen keresett bankrablót fogtak el, akiknek vallomása világosságot derített a rejtélyes betörések ügyére. A bukaresti rendőrség ugyanis hónapok óta nyomoz az ország külön-

böző helyein elkövetett betörések ügyében. A nyomozás során megállapították, hogy az összes büneslekményeket jól megszervezett banda követte el, amely állandóan kóborolt és ugyszólván a Bánság és Erdély minden városában dolgozott. A letartóztatott banditák Simánitchi és Rosenfeld besszarábiai illetőségű kasszafurók, akik a banda vezetői voltak. A rendőrség feltevése szerint mintegy ötven-hatvan betörést és kasszafurást követett el a banda és az ellopott zsákmány meghaladja a husz millió leit. A rendőrség biztosra veszi, hogy ez a banda követ-

Válasszon!!! Fejfájás, idegfájdalom, vagy: ALGOCRATINE!
Ha az Algocratine-t választja, úgy garantáltan 10perc alatt megszűnik nek fájdalmait!!!

Heves, kibíratatlan, gyakran ismétlődő és szinte bódító fejfájás is 10perc alatt megszűnik az ALGOCRATINE mindig biztos hatása alatt. Egyenesen csodálatos a szer hatása menstruációs fájdalmaknál is. Menjen be bármelyik gyógyszerárba vagy drogériába és kérjen egy doboz ALGOCRATINE-t. Vegyen be egy ostyát kevés vízzel, nézzen az órára és állapítsa meg, hogy milyen gyorsan következik be a hatás.

ALGOCRATINE pompásan hat a fej-, ideg-, fog-, menstruációs stb. fájdalmak, reuma, ischias, grippe stb. esetén. Hatása gyors és biztos; a szívre egyáltalában nem hat károsan. Tegyen próbát egy ostyával akkor is, ha lehangot és elfáradt nagy fáradalmaktól vagy sok munkától. Azonnali megkönnyebbülést fog érezni! A készítmény tökéletesen ártalmatlan, a szervezettel nem szokja meg.

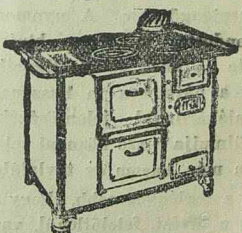
ALGOCRATINE minden gyógyszerárban és drogériában eredeti, 8, 3 illetve 1 ostyát tartalmazó csomagolásokban kapható.

te el a temesvári zálogházi betörést és azokat a kasszafurásokat is, amelyek Temesvárott történtek. A temesvári rendőrség tegnap érintkezésbe lépett a kolozsvári rendőrséggel, amely tovább folytatja a nyomozást.

Végvár református lakossága papot választ

Végvár református lakossága — mint annak idején megirtuk — a megboldogult Zöld Mihály halálával megüresedett papi állásra Kovács Sándor lelkészt választotta meg. Kovács Sándort azonban egy erdélyi református hitközség is megválasztotta papjává és a fiatal lelkész ezt a választást fogadta el. A végvári reformátusok küldöttsége K. Szabó István vezetésével Temesvárra jött és felkereste Szabóicskai László dr. esperest, akiket arra kértek, hogy a pályázat kiírásának mellőzésével meghívás után tölthessék be a református papi állást. Orth Imre temesvári végzett református teológust, aki jelenleg külföldi tanulmányúton van, szeretnék papjuknak megnyerni. Szabóicskai László dr. esperé megígérte a végváriaknak, hogy kérésüket paratolólag fogja a püspöki fenhatóság elé terjeszteni.

JUNGINGER FERENC

épület és műlakatos. Elvállal minden szakmába vágó munkákat és állandóan raktáron tart saját

gyártmányú zománczott asztali tűzhelyeket és kályhákat
Temesvár, Kém-utca 2. sz.

Szőrmék, Bundák, Besszarábiai-Persianerbőrök. Nutriettek
és minden más
szőrmék detailban engroáron, legolcsóbban
Szőrme Értékesítő Társaságnál Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 4. sz.
(Polgáribank házában)

Három ország rendőrsége tegnap Biatorbágyon járt és kétséget kizáróan megállapította, hogy Matuska a pokolgépes merényletet teljesen egyedül követte el, de előbb szakértők kitanították

Matuska Szilveszter vasuti merénylő ügyében Bécsben a magyar, német és osztrák rendőrség befejezte a nyomozást. Schwenitzer József dr. budapesti rendőrtanácsos, aki Bécsben több magyar rendőrtisztrel irányította a nyomozást, szerdán este Gertrud Berlini rendőrtanácsos és Pöhl osztrák rendőrtanácsos kíséretében Budapestre érkezett. A három rendőrségi vezető csütörtökön délelőtt több vasutas és detektív kíséretében Biatorbágyra utazott és ott a szerencsétlenség színhelyén helyszíni szemlét tartott. Sikertelenül felfedezniök egy esőszkunyhót, amely már hónapok óta nem volt használatban.

Kiderült, hogy Matuska Szilveszter a merénylet előtt napokon keresztül tartózkodott ebben a esőszkunyhóban. Ez egy kis magaslaton fekszik, ahonnan pompásan ellátni a viaduktra.

Matuska bizonyára onnan figyelte a vonatok járását és azt, hogy mikor szokott a pályáról a viadukton végigmenni. Egy csomó szalma van még mindig a esőszkunyhóban, amelyen látszik, hogy heverték rajta. Valószínű, hogy Matuska néhány éjszakát is töltött a esőszkunyhóban és a szalmán aludt. A szalma idei cséplésből származik és még egészen friss, tehát azt nem a esősz kunyhóba, aki a nyár óta nem volt a kunyhóban. A Biatorbágyon elhaladó tehervonatok nagy mennyiségekben szállítottak ilyen szalmát és bizonyosra veszik, hogy Matuska valamely tehervonatról lopta azt.

A rendőri szemle megdönthetetlen bizonyítékokat szerzett arra vonatkozólag, hogy Matuska Szilveszter a biatorbágyi merényletet teljesen egyedül követte el.

Mivel azonban a pokolgép sokkal nagyobb hozzáértéssel volt elkészítve és elhelyezve, semmint azt Matuska utmutatás nélkül megadta volna cselekedni, bizonyos, hogy a merénylet előtt jóval szakértők oktatották ki a pokolgép megszerkesztésére. Matuska azonban semmi körülmények között nem látszik hajlandónak megnevezni tanácsadóját. Az a körülmény, hogy Matuska a merényletet egyedül követte el, döntő befolyással fog bírni arra, hogy Ausztria a merénylőt kiadja Magyarországnak.

A potsdami törvényszék vizsgálóbírája foglalkozott Matuska Szilveszter ügyével a jüterborgi vasuti merénylettel kapcsolatosan.

Matuska vallomása és a bizonyítékok alapján beigazolták, hogy a jüterborgi me-

rényletet feltétlenül Matuska Szilveszter követte el. A vizsgálóbíró ennek alapján vasuti merénylet és gyilkossági kísérlet miatt kimondta a letartóztatását.

Ezzel aztán megvan a lehetőség arra, hogy Németország is kiadatási eljárást indítson Matuska Szilveszter ellen.

Felrobbant a benzin a polgármester lakásán

Tegnap délből Górfőre Kornél dr. főpolgármester Horváth Boldizsár-utcai lakásán súlyos baleset történt. A lakásban nagytakarítás folyt, amelynél benzint is használtak. A benzin egy nagy lávában a konyhában állott, ahol ezenkívül még vasaltak is. Valószínű, hogy a benzingáz a forró levegőben tüzet fogott, mert a benzin egyszerre irtózatossá dördüléssel felrobbant. A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy a konyha ablakát és ajtaját kivetette sarkaiból és még a szomszéd helyiségek ablakai is

betörték a légnomás folytán. A konyhából kicsapódó lángok az előszoba és a szomszédos iroda bútoraiiban is kárt tettek. A nagyobb tüzet gyorsan a helyszínen teremtett tűzoltóság akadályozta meg. A robbanásnál a főpolgármester bizve vezetője a kezén komolyabb sérüléseket szenvedett, amelyeket Welisz dr. orvos kötözött be. A lángok annyira összeégették a főpolgármester kedvenc macskáját, hogy a szerencsétlen állat nagy ki-
nok között elpusztult.

A nyelvvizsga ürügye alatt elbocsátott magyar vasutasok pert indítottak a temesvári táblán és állásukba való visszahelyezésüket követelik

Ez év július elsejével nagy szomorúság szakadt több mint hetven temesvári kisebbségi, leginkább magyar nemzetiségű vasutasra, akik husz-harminc évi becsületes szolgálat után elbocsátottak, mert — mint az elbocsátási irat mondja — nem értik az állam nyelvét. Az elbocsátott magyar vasutasok között fűtők, fékezők, váltókezelők, pályőrök és más altisztek voltak, akik számtalan kérvényt és memorandumot adtak be visszahelyezésük, illetve az elbocsátásuk hatálytalánítása érdekében. Amikor látták, hogy ilyenformán nem érnek el semmit, törvényes útra terelték az ügyet és a temesvári ítéletábránál, mint közigazgatási bíróságnál pert tettek folyamatba a vasuti vezérigazgatóság ellen. A temesvári ítéletábrán hat elbocsátott vasutas: Csuszor Bálint volt pályőr, Izó László volt bálnéi állomásfőnök, Földi István vasuti munkás, Balogh Kálmán és Bajusz János fűtők ügyében tegnap tartotta meg a tárgyalást, amelyen a vasutat Marcus László dr. vasuti jogtanácsos képviselte. A vasutasok képviselői Brebera Vencel dr., Matei Simon, Fehér Kristóf és Corcea dr. voltak. Az ügy ismertetése után Dongó Imre ügyét a szükséges iratok beszerzése végett november 5-re elhalasztották, míg a másik öt elbocsátást egyesítették. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy az öt vasutas mind-egyike legalább egyszer sikerrel

vizsgázott, Csuszor Bálint és Földi István különben három nyelvvizsgát tett le sikeresen, de ez év április havában megtartott nyelvvizsgán őket is elbukatták és elbocsátották a vasut szolgálatából. A vasutasok ügyvédek kifejtették, hogy a törvény nem követeli meg az alkalmazottaktól az akadémiai nyelvtudást, annyit pedig — hogy a szolgálatát pontosan és akadály nélkül elláthassa. (Minden egyes elbocsátott vasutas tud románul.) Végül arra kérték a bíróságot, hogy a vasutasokat helyezze vissza állásukba és az eddigi fizetéseket is ítélje meg a számukra. Marcus László dr. ezzel szemben 1929-ben kiadott miniszteri rendeletre hivatkozott, amely elrendelte, hogy azokat a vasutasokat, akik a rendelet kiadásától számított két éven belül nem tanulják meg kielégítően az államnyelvet, el kell távolítani a vasut szolgálatából. A két év elmúlt, a vasutasok a legutóbbi nyelvvizsgán nem feleltek meg és ezért az elbocsátás jogosan történt. Az ítéletábrán nem hozott ítéletet, hanem annak kihirdetését október 29-én délelőtt tizenegy órára halasztotta el. Az elvi jelentőségű döntést nagy érdeklődéssel várják, mert abban az esetben, ha ez az úgynevezett próbaper ítélete az érdekelt vasutasokra kedvező lesz, úgy remény van arra, hogy a többi vasutasok is visszakerülnek állásukba.

Elő is léptették és mégsem foglalhatta el hivatalát

Halmágyi Konstantin, a betegsegélyező pénztár gyógyszerésze — mint emlékeztet — évek előtt azt a vádat emelte, hogy a gyógyszerésztárból több millió lei értékben gyógyszereket loptak el és azokat zugforgalomban értékesítették. Halmágyi Konstantin ellen emiatt vizsgálat indult meg és ennek során eltávolították állásából. Halmágyi azonban nem hagyta magát, tovább eljárta a hatóságoknál ebben az ügyben és sikerült is elérnie, hogy vizsgálatot rendeltek el az általa felhozott vádak ügyében. A vizsgálat beigazolta a vádak és akkor a közegészségügyi miniszterium elrendelte, hogy Halmágyi Konstantin állásába helyezték vissza. Azonban rejtélyes befolyás folytán ez nem történt meg, mire Halmágyi újból a miniszter umhoz fordult. Tegnap délelőtt a betegsegélyező pénztár vezetőségéhez Cheorghiu államtitkár aláírásával távirat érkezett, amelyben nyomtatékosan elrendeli Halmágyi Konstantinnak állásába való visszahelyezését és egyben főnökölyettségéért elbocsátását. A milliós gyógyszerpanama bünygyi része egyébként tovább folyik.

Halmágyi Konstantin tegnap jelentkezett a kerületi betegsegélyező pénztárnál, hogy az államtitkár távirati rendelkezése alapján átvegye hivatalát. A pénztár vezetősége azonban jelentkezését nem fogadta el, mire Halmágyi újból táviratilag fordult panasszal az államtitkárhoz.

Koksz, szén,
TÚZIFA, BRIKETT, száraz és prima
minőségben csak
Wolf Mátya s-nál
Józsefváros, Gorové-u. 16. Tel. 11-70.

CAPITOL-MOZI:

Október 23, 24, 25, 26.

APOLLO-MOZI:

Október 27, 28, 29.

DOINA-MOZI:

Október 30.

Concordia-Mozi:

Október 31 és Nov. 1.

SING-SING

(Emberek a rács mögött)

A szezon legizga masabb bünygyi filmje

A főszerepekben:

Heinrich Geor., Dita Parlo,
Gustav Diessl, Paul Morgan.

Rendezte: Fejös Pál.

Metro Goldwyn-film,

A Capitol-Moziban Péntek,
Szombat, Hétfő este 9 óra.
Vasárnap 5 és 9 órakor hangverseny az ismert

The Black White Band

G. Goroogos

karnagy vezetése alatt
a Vibraphon hangszerezéssel és
elsőrangú műsorral.

BUTOR modern kivitelben olcsón és jól csak **SCHUSTER FERENC** butorgyárban kapható
Timisoara, Erzsébetváros, Korona-u. 14. Telefon 11-91
Fiók: Gyárváros, Fő-u. 17. (Tedeschi-ház)

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZAM.

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

* A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bánáti Nyomda R.-T.
nyomása.

A magyar tanítók kulturmissziója a magyar nép érdekében

A temesvári katolikus egyház-
megye magyar tannyelvű népisko-
láinak tanítósa két nagy esor-
portba, az ugynevezett északi (ma-
rosvidéki) és déli (temesvári) kerü-
letbe tömörült. A marosvidéki ke-
rület tanítói a papság és a hívek
lelkes érdeklődése mellett az arad-
megyei Alsósímánd községben gyű-
lést tartottak. Az ünnepséget
szentmise nyitotta meg, amelyet
Wegling János temesvári apát-
kanonok celebrált. A szentmise
az egyháztanács és Etienne
József tanfelügyelővel az élén a
tankerület tanítói vettek részt.
A gyermekek Philipp János kán-
tortanító vezetésével egyházi dal-
okat adtak elő. Az iskola nagyter-
mében megtartott értekezletet
Wegling János főtanfelügyelő ki-
emelte azt a fontos kulturmissziót,
amit az egyház védő szárnya alatt
a katolikus tanítósa teljesít a ka-
tolikus magyar nép javára. Boros
Károly kisjenői kántortanító fej-
tegetést olvasott fel vallás, társa-
dalom és iskola címen. Délben kö-
zös ebéd volt, amelyet a simándi
tantestület rendezett a vendégek
tisztelőjére. Az északi kerület pél-
dájára a temesvári kerület tanító-
sága e hó 27-én, kedden délelőtt 9
órákor a gvárvárosi zárdaiskolá-
ban tartja meg az értekezletét.

— **Ünnepély a műgyetemen.** A te-
mesvári műgyetem az egetem új
épületének disztermében október 25-én,
vasárnap délelőtt tizenegy órákor a
tanév megnyitó ünnepélyt rendezte,
amelyen vendégeket szívesen látnak.

— **Egyházi méltóságok beiktatása.**
P a c h a Ágost püspök tegnap dél-
előtt tizenegy órákor a püspöki palota
házi kápolnájában beiktatta egyházi
méltóságokba Wegling János apát-
kanonokot, M e t z g e r Márton dr.
prépostplébánost, R e c h K. Géza és
M a y e r János apátplébánosokat. A
beiktatáson csak egyházi személyek
és az új apátok rokonai vettek részt.

— **Jonescu szubprefektus átvette hi-
vatala vezetését.** Jonescu Gyula dr.
szubprefektus visszaérkezett Buka-
restből és tegnap délelőtt újból átvette
hivatalának vezetését. Ezzel megdől-
nek mindazok a hírek, amelyek az al-
ispán személyével az utóbbi napokban
forgalomba kerültek.

Koró Pál heti krónikája

Ruhát már nem esináltatunk,
a tavalyit elhordjuk,
a nadrágunk kicsit fényes,
de erre már ki sem kényes, —
a pénzünket spóroljuk.

Hus nem kerül asztalunkra,
alig-alig kosztolunk,
besüpped már a horpaszunk,
soványak, eingárok vagyunk, —
mert bizony mi spórolunk.

Nem járunk már villamoson,
takszin sem jár már senki,
napestig csak gyalogolunk,
nyelvünk kilóg, úgy loholunk, —
takarékos mindenki.

Nem vesziünk már tüzfát sem,
inkább félig megfagyunk,
kályhánk hideg, mint a jégcsap,
és didergünk csak egész nap, —
takarékosak vagyunk.

Nem járunk már a színházba,
moziban sem mulatunk,
nem járunk már vendéglőbe,
kávéházba, se fürdőbe, —
spórolás a jelszavunk.

Mi tovább nem művelődünk,
új könyveket nem veszünk,
tudomány és irodalom
nekünk már nem kívánalom, —
takarékosak leszünk.

Este már nem gyújtunk villanyt,
a gyertya is pazarlás,
hogyha már besötétedik,
minden ember lefekhetik, —
a mi elvünk spórolás.

Nem kell szivar, cigaretta,
pipa, bagó se dívat,
füstfelhőt nem eregetünk,
nem dohányos már szánk nekünk, —
a spórolás ránk kihat.

Az életnek minden terén
mi takarékoskodunk,
spórolás minden oldalon,
egy árva leit az ablakon
hiába ki nem dobunk.

A látszat: már minden ember
a fősvénység rabja lesz,
a valóság: nincsen pénzünk,
nagyspórolva ezért élünk,
mert nagy nálunk a dalesz.

— **Liuba Valér dr. rendőrségi vezér-
felügyelő nyugalomba vonul.** Liuba
Valér dr. rendőrségi vezérfelügyelő
saját kérelmére nyugalomba vonul.
Liuba Valér dr., aki bánági száрма-
zása, jogot végzett, majd a volt osz-
trák-magyar hadseregben hadbíró volt.
Az impériumváltozás után Temesvárra
került és itt újjászervezte a rendőr-
séget, amelynek előbb prefektusa,
majd vezérfelügyelője lett. Liuba Va-
lér dr. betöltötte harmincadik szolgál-
ati évét és azért kérte nyugdíjazta-
tását.

Leodivatosabb kölföldi
férfiing- és pijama-poupeleinek

nagy választékban mélyen
leszállított áron kaphatók
Dénes si Pollák
Főüzlet: Gyárváros.
Fióküzlet: Belv. Mercy-u.

— **A város népjóléti bizottsága**
E n g e l s Béla dr. elnökelete alatt
ülést tartott. H e i m Ernő dr., a vá-
rosi népjóléti ügyosztály vezetője, be-
számolt a városi árvaházról és a sze-
gényházzal, valamint azokról az intéz-
kedésekről, amelyeket a város a sze-
gények téli segélyezése, továbbá a
munkanélküliek támogatása érdeké-
ben tett.

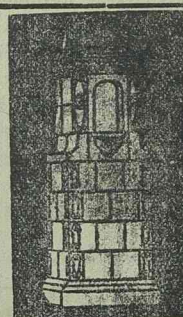
— **Tartalékos tisztek ünnepélyes
eskütetele.** A tartalékos tisztek ünne-
pélyes eskütetele október 25-én, vasár-
nap délelőtt tíz órákor a belvárosi
Dóm-téren megy végbe. Ugyanakkor
azok az állami és közhivatalnokok,
akik a polgári esküt már letették, szin-
tén leteszik a katonai esküt.

— **Összeül a magyar képviselőház.**
Budapestről jelentik, hogy a magyar
kormány elhatározta a parlament
összehívását. A képviselőház november
regyedikén ül össze.

— **Nyugdíjasok figyelmébe.** A bán-
sági nyugdíjas szövetség ezúton érte-
síti a nyugdíjasokat, hogy az egye-
sületbe való belépés a következő he-
lyeken történik: az állami nyugdíjasok
részéről Alexy Lajos pénztárosnál, Jó-
zsefváros, Kossuth Lajos-utca 3. szám,
mag a vasuti és postai nyugdíjasok
részéről Józsefváros, Bem-utca 31. szám,
első emeleten, délután négy és hat
óra között.

— **Hivatalától elmozdították a sik-
kasztó adófőnököt.** Jelentették annak
idején, hogy Grellneth Károly
rékási adóhivatali főnököt hivatalától
felfüggesztették. A megindított vizgá-
lat kiderítette, hogy Grellneth Károly
nyolcvanezer leit elsikkasztott, okira-
tokat hamisított és egyéb szabály-
talanságokat is elkövetett. A hivatalos
lap most közli, hogy a pénzügyminisz-
terium a hűtlen tisztviselőt hivatalá-
tól elmozdította és elrendelte, hogy a
temesvári pénzügyigazgatóság Grell-
neth ellen a bünvádi eljárást is meg-
indítsa.

— **A katonai nyugdíjgyesület te-
mesvári fiókjá felkéri a temesvári és
a környékbeli falvakban lakó tagjait,**
hogy október 23-án, ma délután hat
órákor jelenjenek meg a temesvári
katonai nyugdíjgyesület irodájában,
ahol az október 26. és 27-re tervezett
kolozsvári kongresszussal kapcsolat-
ban értekezletet tartanak.

Olcsó

cserépkályhákat

versenyképes áron mellett adhatok, mert

saját gyártmányaimat

árusítom. Kályhaszerelésben specialista va-
gyok és minden kályhámért garantálok. Vé-
telkényszernélküli megtekintés:

II. Andrásy-ut 16. (a milleniumi
templommal szemben)

Elvállalok minden szakmába vágó új és javítási munkát
Turi György kályhámester.

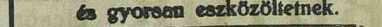
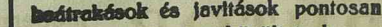
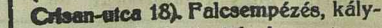
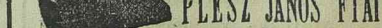
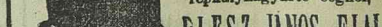
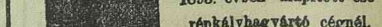
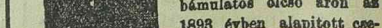
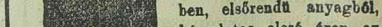
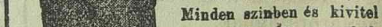
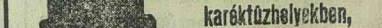
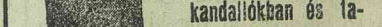
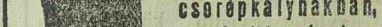
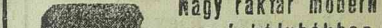
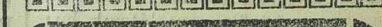
A ZEPPELIN DELAMERIKAI
UTJA. A Graf Zeppelin óriási lég-
hajó, amely Eckener dr. kapitány ve-
zetésével tegnapelőtt érkezett meg a
délamerikai Pernambuco, tegnap
Buenos Airesbe repült. A Graf Zeppe-
lin egy napig marad Argentina fővá-
rosában és aztán visszatér Pernam-
bucoba. Vasárnap reggel a Graf Zep-
pelin visszaindul Európára felé.

— **Városi bizottsági ülések.** A városi
töglagyár és gázugyár ügyeit intéző
városi bizottság október 24-én este hat
órákor tartja első ülését a városháza
tanástermében.

* **A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN**
állandóan olvasható a dunaparti Bris-
tol szálloda halljában.

— **Öreg ember a teherkocsi kere-
kei alatt.** A józsefvárosi Hunyadi-
ut és Küttl-tér sarkán tegnap dél-
után hat óra tájban súlyos szeren-
csétlenség történt. Ney István
hatvannyolc éves, Holló-utcában
lakó munkás az uttesten akart át-
haladni, amikor az egyik arra ha-
ladó teherkocsi elütötte. A meg-
rakott kocsi kerekei a szerencsét-
len ember jobb lábán mentek ke-
resztül, amely két helyen eltört. A
súlyosan megsérült embert a men-
tők a Begaszatoriumba szállították.
A rendőrség megindította a
vizsgálatot.

* **Olcsó utazás vízumkedvezményel**
Budapestre. A Dunaszövetség moz-
galmat indított, amelynek a „Nézetek
meg Budapestet összel” nevet adta.
Hogy az akcióban való részvételt mi-
aál szélesebb rétegeknek lehetővé
tegye, kieszközölte, hogy a Romániá-
ból érkező utasok a magyar vasuta-
kon mostantól november 15-ig bár-
mikor utolagos vízummal utazhassa-
nak Budapestre, ahol a vízumot 33
százalék kedvezményel kapják meg
a szövetség igazolványával, amely
60 lejtől lapunk kiadóhivatalában
kapható. Kedvezmény van a vasuta-
kon is, még pedig úgy a gyors-, mint
a személyvonatokon. Az első és máso-
dik osztályban a közvetlen ala-
acsonyabb kocsiosztályra váltott egész
jeggyel, a harmadik osztályban pedig
másodosztályú féljeggyel lehet utazni.
Az ezen kedvezményre jogosító iga-
zolványok szintén lapunk kiadóhiva-
talában kaphatók. A gyorsvonati iga-
zolvány ára 120 lei, a személyvonatra
érvényes igazolvány ára pedig 60 lei.
Úgy a vasuti, mint a vízumigazol-
ványok külön is kaphatók. Bármely
igazolványt szívesen küld vidékre
utánvételt is a Déli Hírlap kiadó-
hivatala (Temesvár, Szentgyörgy-tér
4.) A pénz előzetes beküldése esetén
kérünk husz leit mellékelni postakölt-
ségre.

ELSŐ FAGY. A szerdáról csü-
ürtökre virradó holdvilágos, de-
rűs éjszaka meghozta az idei
első fagyot. Reggelre a dértől és
zuzmarától fehértek voltak a ház-
tetők és a parkok pázsitjai. A
kisebb víztölcsákat vékonyka jég-
réteggel vonta be az első fagy.
Ez a vékony hártya a nap első
esőjaira semmivé lett, elolvadt.
Nappal derűsen mosolygott a
menybolt kék mezejéről az ara-
nyos nap, de — amint a nép
mondja — „foga volt” már. A
meteorológiai intézet különben
azt jósolja, hogy derült időjárás
várható, hűvös éjjelekkel és fo-
kozatos nappali fölmelegedéssel.

**Elkészült a Magyar Népnap-
ir.** A Magyar Párt bányási tago-
zatának elnöksége ezúton is értesí-
ti az összes tagozatokat, hogy az
1932. évi Magyar Népnaptár igen
zép kivitelben, gazdag tartalom-
mal elkészült és darabonként 20
eies árban a tagozati vezetőségek
tíján forgalomba kerül. Az utcai
rusításban egy naptár ára 25 lei.

**Nyomozás a november heted-
i vörös nappal kapcsolatban.** Meg-
rtuk, hogy a temesvári állambiz-
nosági rendőrség a november hete-
likére tervezett vörös nappal kap-
csolatosan nyomozást indított,
melynek során számos házkutatást
tartottak és kilenc kommunista ér-
zelmű munkást őrizetbe vettek. A
gyanusítottak közül négyet szabad-
lábra helyeztek, míg Baga János,
Friedmann Máttyás, Scheibl Rezső,
Kelemen József és Megyeri István
munkásokat átadták az ügyészség-
nek. Az öt gyanúsított tegnap dél-
után Tigoianu vizsgálóbíró elé
került, aki hosszas kihallgatások
után Baga Jánost, Friedmann Má-
tyást, Kelemen Józsefet és Scheibl
Rezsőt szabadon engedte, Megyeri
Istvánt pedig letartóztatásba he-
lyezte.

**El kell különíteni a játékos-
kat a közönségtől.** A Magyar Lab-
darúgó Szövetség beadványt inté-
zett a rendőrséghez, amelyet arra
kért, szólítsa fel a futballpályák
tulajdonosait, hogy a pályák és a
nézőközönség közé kerítést emeljen.
Igy akarják megakadályozni
azt, hogy a közönség behatolhasson
a pályára és ott zavart csináljon,
ami sokszor a bírák és a játékosok
testi épségének veszélyeztetésével
jár.

**A Magyar Párt rónáci tagoza-
tának állásfoglalása az elnökség
mellett.** A Magyar Párt közli: A
Magyar Párt Temesvár-rónáci ta-
gozata legutóbbi választmányi ülés-
én foglalkozott Pogány László ki-
folyólag a bányási pártvezetőséget a
legmesszebbmenő bizalmáról bizto-
sította, megállapítva, hogy Pogány
László a magyarságnak súlyos kárt
okozott. Ezt a sérelmet a rónáci
tagozat önmagára is valóságos ar-
culcsapásnak tekinti. Ezen állás-
foglalásról a rónáci tagozat átirat-
ban értesítette a bányási elnöksé-
get.

**Gyermekek vigyázatlansága
tüzvész okozott.** Alsóiskolás felső-
magyarországi községben játszó
gyermekek vigyázatlansága miatt
tűz támadt és ötvenöt ház leégett.
Egy gyermek és számos háziállat
elpusztult. A kár nyolcvan millió
eseh korona. A kár leginkább sze-
gény zselléremberekért.

**Grandi olasz külügyminiszter
berlini utazása.** Grandi olasz kül-
ügyminiszter vasárnap este érkezik
Berlinbe és még aznap este a német
külügyminiszteriumban bankettet ren-
deznek tiszteletére. Hétfőn Grandi
megjelenik Hindenburg el-
nöknél, majd tanácskozik a német kor-
mány tagjaival. Grandi berlini útján
Giuriglió külügyi osztályfőnök,
Rocca sajtófőnök és Noni ma-
gánitkár is elkísérik. Grandi a fele-
ségét szintén magával viszi Berlinbe.

Vége lesz a Juhos-pernek. A
Juhos-pernek, amely 1925 óta húzó-
dik, most talán mégis vége lesz. A
kolozsvári törvényszék ugyanis kimon-
dotta, hogy a november hatodikára
kitűzött új tárgyalásra elő kell vezet-
ni a vádlottakat is, a tanukat is te-
kintet nélkül arra, hogy a legutóbbi
tárgyaláson megjelentek-e vagy sem.
A november hatodikai tárgyalásra te-
hát szüroonyos esendő fogja elővezet-
ni a per tizenegy vádlottját és több
mint száz tanuját.

**Kifogástalan a városi temetke-
zés vállalat működése.** A városi te-
metkezési vállalat polgári felügyelő-
bizottsága tegnap délután Vuchet-
ich Endre dr. elnökletével ülést
tartott. Pacurariu Emil, a te-
metkezési vállalat igazgatója, ismer-
tette a vállalat létesítését és működés-
ét. A bemutatott adatokból kiderült,
hogy Temesvárott a temetés a városi
monopólium mellett is ötven-hatvan
százalékkal olcsóbb mint más városok-
ban. Sor a Milenta, Schön Ede
és mások hozzászólása után a bizott-
ság megalapítását fejezte ki a városi
temetkezési vállalat szép és ember-
baráti működése felett.

Álláshalmozás ellen. Budapesti
jelentés szerint a harminchármas bi-
zottság tegnap folytatólagosan foglal-
kozott az álláshalmozás elleni törvény-
javaslattal és azt elfogadta. Eszerint
az összes köztisztviselőket és nyug-
díjasokat felszólítják, hogy október
31-ig összes mellékfoglalkozásaikat,
mellékjövedelmeiket és esetleges se-
gélycikkait is jelentsék ki.

**Valódi angol férfi
öltöny-, raglán és téli-
kabát-szövetek
mélyen leszállított áron
Dénesi Pollák**
Főüzlet: Gyárváros.
Félküzet: Belváros, Mercy-utca.

**Tíz évig volt egy holttest a kut-
melyén.** Bresztovác község ha-
tárában a csordakutban emberi csont-
vázat találtak. A vizsgálat megál-
lapította, hogy a csontváz körülbelül
tíz évig lehetett a kutban. Tíz esztendő
előtt a községben eltűnt Dreszler
Ádám gazdálkodó, akinek holt-
testét nem találták meg. A csontör-
ség azt hiszi, hogy Dreszler megvil-
kolták és hulláját a kutba dobták,
amelyben most megtalálták a csont-
jait. A vizsgálat megindult.

**Leánykereskedés miatt letartózta-
tott asszony.** Nagyváradon a belügy-
miniszterium intézkedésére letartóz-
tatták Kaufmann Lipótné ot-
tani asszonyt, aki ellen az a gyanu
merült fel, hogy leánykereskedéssel
foglalkozik. Kaufmann Lipótné né-
hány hónappal ezelőtt Temesvárra az
Astoria bárba szerződött el egy tí-
zenhat éves nagyváradi urileányt, aki
fiancosnő akart lenni. A tapasztalatlan
fiatal leány elfogadta az asszony aján-
latát és Temesvárra jött. Amikor
azonban megtudta, hogy milyen célok-
ra akarták szerződteni, megszökött és
visszautazott Nagyváradra. A leány
kihallgatása után a rendőrség őrizet-
be vette Kaufmann Lipótnét.

**A MAI NEHÉZ GAZDASÁGI VISZONYOK KÖ-
ZÖTT MIKÉNT LEHET A TÖKÉTALEGBIZTO-
SABBAN ÉS LEGJOBBAN GYÜMÖLCSÖZTETNI?**

Azzal ha beteg testünket meggyógyítjuk és
egészségünket minden körülmények között
megóvjuk.

Erre viszont legalkalmasabbak a Neptungyógy-
fürdők, mert a Neptun gyógyfürdők gyógyítá-
nak, regenerálnak és edzenek, használja
tehát a

NEPTUN GYÓGYFÜRDŐT

Pimisoara, II.

Bulevardul Regina Maria 11.

Telefon 15-31.

Reggel 6-kor nyitva.

**Elitelték az aradi városi fő-
orvost.** A temesvári ítélőtábla teg-
nap hirdette ki az ítéletet Cucu
Vazul dr. aradi városi főorvos
ügyében, akit az ügyészség azzal
vádolt, hogy tizenkét ujpécskai
pék mestertől egyenkint 500—500
leit követelt az egészségügyi raz-
ziáért. Az aradi törvényszék fel-
mentő ítélete után az ítélőtábla
bűnösnek mondta ki a főorvost és
50.000 lei pénzbüntetéssel sújtotta,
amely behajthatatlanság esetén
hat hónapi fogházra változtatható
át. Ugyancsak tegnap hirdette ki a
temesvári tábla Bottis dr. aradi
orvos ügyében is az ítéletet, aki
Cucu dr. által aláírt orvosi bizo-
nyítvány alapján tiltott műtétet
hajtott végre egy aradi tüdőbeteg
asszonyon. Az aradi törvényszék
annak idején felmentette Bottis
dr-t vádlólól. A törvényszék fel-
mentő ítéletét a tábla megerősítet-
te és megszüntette az eljárást.
Cucu főorvos az ítélet ellen semmifé-
le panaszt jelentett be.

**A féltékeny asszony megke-
selt riválisát.** A mehalai község-
háza előtt tegnap korán reggel
verekedés játszódott le, amelynek
egyik szereplője, Circu Mária
súlyosabban megsebesült. Circu
Mária és a vele közös háztartásban
élő Dragan Viktor munkás teg-
nap munkába indultak, amikor a
mehalai községháza előtt szembe-
találkoztak Dumitru Ilona mun-
kásnővel, aki Dragan Viktor fele-
sége volt. A házastársak azonban
elváltak és Dragan Viktor Circu
Máriához költözött. Dumitru Ilona
még most is féltékeny volt urára
és ezért mikor meglátta riválisát,
szidalmazni kezdte. A veszekedés
végül verekedéssé fajult el, amely-
nek hevében Dumitru Ilona késsel
mellbeszurta Circu Mária-t, aki esz-
méletlenül esett össze. A mentők
a Bega-szsanatórium sebészeti osz-
tályára szállították, a rendőrség
megindította az eljárást a késelő
asszony ellen.

**Auréliázi gazda titokzatos
halála.** Pantya Pál negyvenkét
éves auréliázi gazdálkodót néhány
nap előtt reggel szurt sebbel, esz-
méletlenül találták az utcán. A su-
lyosan megsérült gazdát a temes-
vári Bega-szsanatóriumba szállítot-
ták be, ahol az elmúlt éjszaka meg-
halt. A rejtélyes haláleset ügyében
a temesvári ügyészség utasítást
adott a csendőrségnek a nyomozás
lefolytatására, egyben elrendelte
a holttest felboncolását, amelynek
elvégezésével Vascan Demeter dr.
törvényszéki orvost bízták meg.

**A török miniszterelnök ellátó-
gat Moszkvába.** Konstantinápolyi
jelentés szerint Izmet pasa török
miniszterelnök kijelentette, hogy
meghívást kapott Szovjetország-
szágtól és azt el is fogadta. Izmet
pasa a jövő hét folyamán utazik
Moszkvába.

**Gandhi nem vár eredményt a
kerekasztaltól.** Pandi Nechrim
indiai nacionalista vezér, aki Gan-
dhi helyettese, táviratot intézett a
Londenban tartózkodó Gandhihoz,
akit megkérdezett arra vonatkozó-
lag, hogy adómegetadási propa-
gandáját újból megkezdheti-e.
Gandhi a táviratra azt válaszolta,
hogy cselekedjék belátása és az
indiai nemzeti tanács határozata
szerint. Gandhi a táviratban még
közli, hogy a kerekasztal tanács-
kozásait ugys eredménytelenek-
nek látja és ezektől nem remél
semmit, azért tehát India népének
más uton kell boldogulását keres-
nie.

**Kedélyes összejövetel Metzger
Márton tiszteletére.** A józsefvárosi ka-
tolikusok a prépostá kinevezett Metz-
ger Márton dr. esperesplébános tisz-
teletére szombaton, október 24-én este
a Scholier-féle vendéglőben kedélyes
összejövetelt rendeznek. A hitközség
vezetősége ezen az uton hívja meg az
összejövetelre a hitközség tagjait.

* Olasz nyelvtanulás magánúton. A
„Lingua nyelvkönyvek” sorozatában
most jelent meg Dr. Honti Rezső-
nek, a budapesti műegyetem olasz rek-
torának gyakorlati olasz nyelvtana.
Ez az első eredeti magyar kézikönyv
az olasz beszéd és irodalmi nyelv el-
sajátítására, mely nemcsak magán-
használatra, hanem tanfolyamok szá-
mára is készül. A tanítás a minden-
napos élet gondolatköréből veit beszéd-
anyagból (műhazkodás, élelem, lakás,
egészség stb.) indul ki, ebből vezeti le
a nyelvtan rendszerét és megfelelő
gyakorlatokkal teszi a megtanult
anyagot használatban alkalmazható
nyelvkészséggé. Az irodalmi nyelvbe
költői olvasmányok vezetnek be a tanu-
lót, ugyszintén a gondosan összeválo-
gatott anekdoták, közmondások teszik
változatosá és szórakoztatóvá a tanu-
lást. Nyelve a törzsgyökerez, az elvont
ugynevezett iskoladialektustól mentes
olasz nyelv, a tiszta toszkániai kiejtés
mindvégig pontosan meg van jelölve.
Modern kivitelű félvázson kötésben
163 lei, egész vászonkötésben 204 lei
bolti árban a Lingua kiadó új nyelv-
könyv-sorozatában jelent meg, Lepa-
paganál Kolozsvár. Szállítás utánvét-
tel portómentesen. Kérje a nyelv és
szótárkönyvek jegyzékét Lepagétót
Kolozsvár.

A magyar óceánrepülés támogatóját ünneplik. A magyar óceánrepülés finanszírozója, Szalay Emil, tudvalevően győri születésű és mostanában készül vissza Amerikába. Utazása előtt még egyszer meglátogatta Győrt, ahol szerdán este nagy lakomát rendeztek a tiszteletére. A győri Atlétikai Klub Szalay Emilt disztagijává választotta és diszoklevelet adott át neki.

Katolikus orvosok egyesülete. Magyarországon mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a katolikus orvosok külföldi kártársaik példájára egyesületet alakítsanak. Az egyesületnek Szent Lukács-egyesület lesz a neve és vasárnap délelőtt tartja meg alakuló közgyűlését a Szent István Társulat disztermében. Tiszteletbeli elnökké Serédi Jusztinián hercegprímást fogják megválasztani.

Érvényesülés művésze. A megnyerő modor könyve. Schidlof dr. az érvényesülés művészetét és a megnyerő modor könyvét ígéri, valójában azonban sokkal többet nyújt ennél. Egészen derűs, velős gyakorlati életfilozófiát, minden tudósk nagyképszerűség nélkül azok számára, akiknek szükségük van arra, hogy a névtelen tömegből kiemelkedjenek, a boldogság valamely magasabb fokára. Érdekes mint egy regény, megbízható, mint egy Bedecker, azt lehet erről a könyvről mondani. Pártlan az az érzék a realitások, az apró és nagy dolgok iránt. Majdnem minden fontos kérdésre, amelyet a mindennapi élet felvetett, találunk feleletet. De azok a sajátos problémák is, amelyek a művészekkel, a kereskedőkkel, a hivatalnokokkal, az orvosokkal való érintkezésből fakadnak, szintén megszűnnek problémák lenni, azok számára, akik ezt a könyvet elolvasták. Nem üres szó azt mondani, hogy ennek a könyvnek az elolvasása és ami fontosabb, megszívlelése nyomán mindenki különb emberré lehet. A Lingua kiadásában megjelent, gondosan kiállított munka bolti ára fizet 95 lei, egész vászonkötésben 136 lei, Lepa g. n. a l. Kolozsvár. Küldje be bélyegben és portómentesen kapja. Kérje a nyelv és szótárkönyvek jegyzékét a Lapagétől Kolozsvár.

A Magyar Nőegylet ideiglenes ügyvezető elnöknői. Megirtuk annak idején, hogy Bogma Miklósné betegségére való tekintettel hosszabb szabadságra ment, majd utóbb bejelentette, hogy lemond a Magyar Nőegylet ügyvezető elnöknői tisztségéről. Az egyesület báró Ambrózy Andorné elnöklete alatt tartott ülésén az ügyvezető elnöki teendőknél a közgyűlésig való elvégzésével Czúndör Rózsit bízta meg, aki az iskolaügyekkel foglalkozik, míg a többi ügyvezető elnöki teendő ellátását Kupnó Sámuelné vállalta magára.

ISKOLAKÖNYVEK BEKÖTÉSÉRE bizárolag előfizetőink és állandó olvasóink gyermekei részére féláron — könyvenként kemény kötésben — huzaléjárt a Déli Hírlapnál.

Filmrevü címen Fehér Béla szerkesztésében tetszetős kiállítású filmszaklap jelent meg Temesvárott, mely érdekes és színes mozielkéken kívül a temesvári mozgóképszínházak műsorát is tartalmazza a bemutatásra kerülő darabok tartalmával és szereposztásával. A lap, melynek példányonkénti ára tíz lei, hetente fog megjelenni.

A német irodalom egyik leghatalmasabb törzse bukott alá Schnitzler Arthur tragikusan gyors halálával

Schnitzler Arthur, a világhírű író, hatvankilenc éves korában Bécsben hirtelen meghalt. Agyvérzés fogta el, majd elvesztette eszméletét és több órai szenvedés után elhunyt. Irodalmi működése korszakot jelentő. Írt drámákat, vígjátékokat, regényeket és elbeszéléseket.

Ő is orvos volt és ő is a Neue Freie Presse hasábjain kezdte irodalmi munkásságát, mint nagy kollegája, Max Nordau. Egy finom és szubtilis regény, a Gusztj hadnagy, hozta meg számára az első sikert, de meghozta számára az időztést, a becsületügyi eljárást és a rangfosztást is, mert a bécsi katonai körök azon a véleményen voltak, hogy aki ilyen regényt elkövet, az nem méltó arra, hogy ezredes legyen. Ugyanaz a sors érte később a Reigen előadásánál is, ott meg a társadalmi morállal akadt ujjabb baja, betiltották, meghurcolták a művét, sőt akadtak olyan hipererkülcsű érzékenyek is, akiket a kísérő „fajtan” zené moráljukban mélyen megsebzett. Így van ez az igaz tehetséggel már Me Bovary Baudelaire óta, hogy ne menjünk vissza egészen Sokratesig, aki háha-

atlan műve jutalmul a méregpoharat kapta meg kortársaitól. A műnek, a kiválóságnak azonban természetesen még sose ártott, ha a közönszerűség elítélte. Így Schnitzler Arthur karrierjének sem ártott meg ez a sok dilleltáns: feszítsd meg! Ez a csodálatosan lágy, puha és magasztosan megbocsátó író, — akin ma csak mosolyogva álmétködhünk, hogy mi támadni valót találtak rajta, — elnéző mosollyal halladt az igazi siker legvégső magaslatai felé. Most, hogy meghalt — és művei végén ott a pont, most látjuk igazában, hogy minden kortársai között ő volt a legfinomabb, legbécsibb író. Ezekben a látszólag olyan könnyed és lenge írásokban, amelyeket akár Maupassantnál frivoluságnak érez a nemértő, bent lebeg a régi császárváros minden valósága. Ott van a léha szerelemkergető élet, a reverberek fényében imbolygó bécsi Pfister, Heuerige, kikapós szombat esték, Prater. Ott vannak a belváros gáláns asszonyai, fess gavalérok, befűzött karsu tisztek, ott vannak az érzéki budoárok és a riktó szenvedélyű utca-poháresengés mögött ott van a komoly élet, a lesujtó gond, kicsi és

nagy tragédiák, egy nagy világváros fantasztikus silhouettje közepén a százados Stefanskirchévé, ahogyan ősi mozdulatlanságában a aljában vergődő sorsokat nézi. Huzugság ez a sok mosoly és csengőkacagás, — figyeljünk csak mélyen: hörgés —, a stílus raffinalgyöngédsége és a rózsaszínű fedőkép az, ami tévedésbe ejt. Ami egy Schnitzler-regényből utolsó izkén megmarad, az mindig a végtelen melankolia. A szerelembe és mámorba menekül az élet a halál elől, mely ott áll a pezsgős poharat töltő pincér mögött és mikor a dugó kikapattan, gunyosan fölnevet. Ami Schnitzler Arthur műveiben adott az a legtisztább belletrisztika, de egyben freudi-mélység, ahogy minden öröm fonák visszajára leszáll. Most érezzük csak igazán, hogy mit érezhetett a legbécsibb író, ahogy gyöngybetűs krónikáit rötta. Egy jóslatot érezhetett, ami egyéni elbukásoknál is végzetesebb. Az egész érzettette. Ennek a gyögyörű városnak eljövendő elmerülését, a jövőt, mint ahogy minden nagy író egyben vates is. Talán innen ered a melankoliája.

Flaneur.

Krisztus királyságának ünnepe.

Október utolsó vasárnapján, e hónap 25-én, az egész katolikus világ Krisztus királyságának ünnepét üli. Ezen a napon a temesvári katolikus tőplomokban is istentiszteletek és nagymisék lesznek. A Juventus Salvator erzsébetvárosi katolikus ifjúsági egyesület az ünnep alkalmából vasárnap este a Weiszgerber-féle vendéglő nagyertermében színrehozza a Győz a szent szív című vallásos és társadalmi színművét, amely kiválóan mutatja be a mai társadalmi bajok főforrását, a hitetlenséget. Előadás előtt Péter Kaszovicz László szalvatoriánus atya előadást tart a szivgárda mozgalomról. A belépőjegyek negyven, harminc és huz leibe kerülnek.

Dalosnap Temesvárott. Az Országos Magyar Daloszövetség — mint jelentettük — vasárnap tartja meg a bánági kerület dalosnapját. Reggel kilenc órakor a Dóm-téren tábortánc, délelőtt tizenegy órakor a színházban diszközgyűlés, délután ötkor pedig a színházban hangverseny lesz. A dalosnapot este a Gyárudvarban tartandó táncmulatság fejezi be. Belépti nincs, ellenben a táncosjelvény tulleibe kerül. A táncestélyen megválasztják a Bánág legnépszerűbb dalosát.

Feljelentettek egy gázoló soffort. A temesvári rendőrség tegnap megjelent Stóia Vince gyiroki lakos és feljelentést tett, hogy az 1390 Tms. jelzésű autó az országúton elütötte. A fiatalember a balesét következtében könnyebb sérüléseket szenvedett, míg a kerékpárja, amelyen hazafelé haladt, teljesen összetört. A rendőrség a szerencsétlenség ügyében megindította a nyomozást.

Szentgyörgyi István temetése.

Kolozsvárott nagy részvétellel temették el a magyar színház előcsarnokából Szentgyörgyi István. A temetésen megjelent Sadoveanu kultuszminiszteri vezérigazgató, Isacu Emil színészeti főfelügyelő és a színészekkel együtt a kolozsvári román színház vezetősége is. A magyarság óriási tömeggel volt képviselve. A koporsónál Vásárhelyi Boldizsár református főesperes végezte a szertartást és sok megható bucsuzató hangzott el.

Az oktatásügy költségeit a városokra hárítják. A közoktatásügyi miniszteriumban tegnap foglalkoztak a jövő évi költségvetés összeállításával és az ezzel tervbe vett megtakarításokkal. Elhatározták, hogy az elemi iskolák fenntartását teljesen a városokra és vármegyékre hárítják és erre a célra szubvenciót adnak az iskolafenntartóknak. A középiskolák egyetemi képzéssel bíró tanszemélyzetét az állam fogja fizetni, azonban az iskolák dologi kiadásait a városoknak kell viselni. A közoktatásügyi miniszteriumban ma folytatják a tanácskozsokat és az egyetemeknél elérhető megtakarításokat fogják meghatározni.

Vatikáni pénz a pápa arcképével. Két esztendő előtt, amikor a Vatikán kibékült a Kvirinállal és a pápai állam visszanyerte önállóságát, tízezer darab egy lírás vatikáni pénzt verettek. A gyűjtők ezeket az érmekeket hamarosan szétkapkodták és azért a pápai államtitkárság elhatározta, hogy egy millió darab egy lírás vatikáni pénzt bocsát ki a pápa arcképével. Az új pénzek kibocsátása már legközelebb megtörténik.

Jótekönyveleu vacsora. A Magyar Párt gyárvárosi tagozata szombaton, október 24-én este félkilenc órakor a Pacsirtamező-vendéglőben vacsorát rendez. Egy teríték ára harminc lei. Vacsora után tánc következik. A vacsora jövedelmét szegény iskolás gyermekek felruházására fordítják.

Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót. (Conducatorul prin Timisoara.)

Orvosi címtáblát is lopnak már. Az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek ellopják Kleitsch Zoltán dr. orvosnak az erzsébetvárosi Telekház-ter 1. szám alatti ház falán elhelyezett címtábláját. Valószínűleg éretlen tréfáról van szó, amelynek elkövetőit keresi a rendőrség.

FELHÍVÁS HÁTRALÉKOS ELŐFIZETŐINKHÖZ. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési táblán hátralékban vannak, hogy a hátralékot mielőbb rendezni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a lap további kiadását beszüntetni és követelésünket érvényesíteni.

Szerkesztői üzenetek

Bónai magyar. Fölföldy Mihály hosszú éveken keresztül Majláthfalván volt kántortanító és a T. H. ottani megbízottja és tudósítója. Ez sokat megmagyaráz. Jelenleg az aradmegyei Körösbökenyben van és hetvenkét éves, ami mindenesetre már igen tisztas aggkornak számít. Természetesen befolyásolja a kor is. A testi és szellemi erők teljességét általában 30 és 40 évek között állapítják meg a megfigyelések.

Mindenféle bundák, szőrmék olcsó, szolid áron avítások lelkiismeretesen és legjutányosabban

KLEIN JOZSEF szücsnél, Józsefváros, Bonház-utca 14.

Rádió

Péntek, (Október 23.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzené. 1 óra 50: Gramofonzené. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 9 óra: Operettelőadás. **Budapest.** 10 óra 15: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Hírek. 10 óra 45: A hangverseny folytatása. 1 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 1 óra 5: Veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának hangversenye. 1 óra 25: Hírek. 1 óra 35: A hangverseny folytatása. 3 óra 35: Árfolyamhírek. 5 óra 10: Szegedi István novellái. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: Közúti forgalmi balesetek 1930-ban. Kontz Endre dr. előadása. 6 óra 30: Gramofonzené. 8 óra: A budapesti Munkásdalárda hangversenye. 8 óra 45: A Mándits szalózenekar hangversenye. 9 óra 45: A rádió külügyi negyedórása. 10 óra: Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye. Közreműködik Szollás Magda (zongora), Tóth Erzsé (ének), Hannover György (hegedű) és Polgár Tibor (zongora). Utána hírek, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. **Bécs.** 12 óra 30: Zenekari hangverseny. 1 óra 40: Gramofonzené. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: A Turandot című opera előadása. 11 óra 5: Táncezené. **Belgrád.** 12 óra 5: Gramofonzené. 1 óra 45: A rádiózenekar hangversenye. 4 óra 30: Gramofonzené. 6 óra 30: Nemzeti dalok. 7 óra: Kávéházi zene. 8 óra 30: Operaelőadás Bécsből. Utána a rádiózenekar hangversenye. **Langenberg.** 9 óra: Könnyű zene. 10 óra: Hangjáték, utána táncezené. **Milánó.** 8 óra 20: Szórakoztató zene. 8 óra 45: Gramofonzené. 10 óra 15: Kamarazene-est. **Prága.** 8 óra 20: Fuvószenekari hangverseny. 9 óra 20: Dalok és áriák. 11 óra: A rádiózenekar hangversenye. **Róma.** 9 óra 10: Gramofonzené. 10 óra: Nagy szimfonikus hangverseny. **Strassburg.** 9 óra: Szórakoztató zene. 9 óra 45: Gramofonzené. 10 óra 30: Hangverseny. **Varsó.** 8 óra 30: Gramofonzené. 9 óra 15: Szimfonikus hangverseny. 12 óra: Könnyű zene.

Szombat, (Október 24.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzené. 1 óra 50: Gramofonzené. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: A bukaresti operaház előadásának közvetítése. **Budapest.** 10 óra 15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 10 óra 30: Hírek. 10 óra 45: A hangverseny folytatása. 1 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 1 óra 5: Szmirnoff Szergej orosz bala-lajkazenekarának hangversenye. 1 óra 25: Hírek. 1 óra 35: A hangverseny folytatása. 3 óra 45: Árfolyamhírek. 5 óra: A Rádióélet gyermekjátzó-órása. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: A közönség, a futball és a bíró. **Ábrai Zsigmond dr.** előadása. 6 óra 30: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangversenye. 7 óra 45: Rádióamatőrposta. 8 óra 15: Eugen Stepat és Kiszely Gyula szerzeményeit előadják Relle Gabriella és Szücs László. 9 óra 30: Népszínműelőadás a Stúdióból. Bevezetőmond Hovszky János. Utána hírek, majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. **Bécs.** 12 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 45: Gramofonzené. 4 óra 20: Gramofonzené. 5 óra 50: Fuvószenekari hangverseny. 8 óra 30: Vonósnyegyes játéka. 9 óra 15: Két vídám egyfelvonásos opera előadása. 11 óra 15: Jazz-hangverseny. **Belgrád.** 1 óra 5: A rádiózenekar hangverseny. 5 óra: Gramofonzené. 6 óra: Nemzeti

dalok. 6 óra 30: Zenekari hangverseny. 9 óra: Jugoszláv dalok. 11 óra 50: Jazz-band. **Langenberg.** 9 óra: Vidám-est, utána zenekari hangverseny. **Milánó.** 8 óra 15: Könnyű zene. 8 óra 45: Gramofonzené. 10 óra: Tarka-est. 11 óra: Táncezené. **Prága.** 10 óra: A fil-

harmonikusok hangversenye. **Róma.** 9 óra 10: Gramofonzené. 10 óra: Operett-előadás. **Strassburg.** 9 óra 45: Gramofonzené. 10 óra 30: Hangverseny. 12 óra 30: Táncezené. **Varsó.** 11 óra 10: Chopin-művek. 12 óra: Táncezené.

Közgazdaság

A Marmorosch-Blank bankház főintézete és vidéki fiókjai öt napon keresztül zárva maradnak

A Banca Marmorosch-Blank megrendülését a font esése okozta. Amikor a bankház vezetősége látta, hogy a nehézségeket nem képes elhárítani, Blank Arisztid vezérigazgató felkereste Argetoianu pénzügyminisztert, akivel ismertette a helyzetet, majd együtt jelent meg vele Károly királynál. A király kívánsága volt aztán, hogy a bankot a Banca Nationala és az állam együttesen szánják. A Banca Marmorosch-Blank igazgatósági ülést tartott, amelyen Blank Arisztid, Söpke Richard és Tabacovic bejelentették lemondásukat. A pénzügyminiszter hozzájárult, hogy a bank esütörtökön, pénteken és szombaton zárva maradjon. Ehhez hozzájárul vasárnap és a hét fői ünnep és így a bank összesen öt napon keresztül marad zárva. Ez

az ötnapos zárás a bank vidéki fiókjaira is vonatkozik.

Tegnap már kora reggel számos betétes jelent meg a Banca Marmorosch-Blank székháza előtt, amelynél plakátok tudatták az ötnapi zárást. A tömeg nyugodtan fogadta a helyzetet és bizik benne, hogy a Banca Nationala garanciája mindenkit hozzájuttat a pénzéhez. Bukarest népe meglepedettséggel fogadja, hogy a Banca Marmorosch-Blankot a Banca Nationala és az állam segítségével szánják. Az eset a bukaresti pénzpiacra semmi kihatással sincsen. Argetoianu pénzügyminiszter tegnap délből Szinájába utazott és délután a diencián jelent meg a királynál, akinek jelentést tett a Banca Marmorosch-Blank ügyében.

A MAGYARORSZÁGI MAGÁN-VÁLLALATOK EGY ÉVI MORATÓRIUMOT KÉRNEK. Budapesti jelentés szerint a magyarországi magánvállalatok tárgyalásokat folytatnak külföldi hitelezőkkel egy éves moratórium megadása iránt. A magánvállalatok kötelezik magukat ezzel szemben, hogy a szükséges nyersanyagot ezentul is külföldi szállítóiktól fogják beszerezni. Amerikai hitelezőkkel a magánégeknek már sikerült egy éves moratóriumra vonatkozólag megegyezni. Hivatalos helyről ezt a hírt megerősítik és hozzáfűzik, hogy nem állami moratóriumról van szó, mert a mozgalmat kizárólag magánvállalkozások indították saját érdekében.

Argetoianu ismerteti pénzügyi programját. Szombaton Szinájában Károly király elnöklete alatt minisztertanács lesz. A minisztertanácsban, amelyen részt vesz a kormány valamennyi tagja, Argetoianu pénzügyminiszter beszámol azokról az intézkedésekről, amelyeket a pénzügyi helyzet szánásával kapcsolatosan szükségesnek tart. Ezenkívül ismerteti fogja a közel jövőre szóló gazdasági terveit.

Ellenőrzik az adóárveréseket. A pénzügyminiszterium közzétette a pénzügyigazgatóságokat, hogy járjanak el az adóvégrehajtási árveréseknél jelentkező elővásárlók ellen. Ezek legtöbbszörre összejárásnak az elárverezett kereskedővel és nemcsak a kinstár érdekeit sértik, hanem a hitelezőket is segítenek kijátszani. A pénzügyminiszterium elrendelte, hogy a jövőben minden olyan árverésnél, amely adóhátralék miatt történik, legyen jelen a kereskedelmi és iparkamara képviselője is.

Amerika egy heti aranyvesztése. Amerikában tegnap nyolcszáz millió aranydollárt irtak át idegen számlára. Amerika aranyvesztése ezen a héten harminc millió dollár.

Kereskedők a közterhek és üzletberek leszállításáért. A temesvári kereskedők október 25-én, vasárnap dél előtt tíz órakor a Lloyd Klub nagy termében rendkívüli közgyűlést tartanak, amelyen a közterhek és az üzletberek leszállítása érdekében megindított országos mozgalommal foglalkoznak. A nagyfontosságú gyűlésre ezután hívják meg a kereskedőket.

Ausztriai kereskedelmi szerződést köt a szovjettel. Buresch osztrák kancellár tegnap a nemzeti tanácsban bejelentette, hogy Ausztria kereskedelmi szerződést köt Szovjet-oroszországgal. A Magyarországgal való kereskedelmi szerződést a devizarendeletré való tekintettel módosították.

A vidéki bankok vasárnap Bukarestben kongresszust tartanak, amelyre az összes vidéki bankok meghívást kaptak.

Gabonaárak magánárfolyama. Buza hetvenkilenc kilógramos 235-240 lei, új tengeri 160 lei, zab 270 lei, takarmány árpa 240-250 lei, sörárpa 290-300 lei, burgonya 160 lei százkilónként. Lencse 17 és lóheremag 27 lei kilónként. Az iránvzat a búzában illetelen.

Brillai terményárak. 78 kilógramos buza 230 lei, 77 kilógramos buza 260-270 lei, 75 kilógramos buza 247-250 lei, gyenge minőségű buza 195, jobb minőségű árpa vasuti állomáson 220, jobb minőségű árpa kikötőben 230, 62 kilógramos árpa vasuti állomáson 227,50, kikötőben 240, nyírott árpa 270, új kukorica 145, rézivel kevert kukorica 150, zab 250-260, rozs 180, moldovai bab 290-295, munteniai bab 280.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305, Párisban 1520. Mai árfolyamok a következők: angol font 655, dollár 167,70, hollandi forint 67,90, dinár 2,99, francia frank 6,60, olasz lira 8,80, cseh korona 4,975, német márka 39,70, osztrák schilling 23,50, svájci frank 33,05, belgas (öt belga frank) 24. A magyar pengőt nem jegyzik.

Mozi
SING-SING

(Emberk a rács mögött)
A Capitol-mozi új hangosfilmje

Az érdekesítő film, amely Fejős Pál rendező sikerült munkája, a fegyházak belső életéről és a rabok egyhangu, szürke napjairól ad szenzációs és élethű képet. A technikailag tökéletes film cselekménye páratlanul izgalmas fegyencélázadásból indul ki. A főszereplő Heinrich Georg művésztének legjavát adja olyan érdekesítő cselekményben, amely a hangosfilm irodalmában egyedülálló. Mellette Gustav Diesl játszik nagyszerűen. Erkelenz Péter a fegyházigazgató szerepében kabinetalakítás, míg a bájos Dita Parló, aki Marlov Anni szerepét játssza és látásos alakítást nyújt. A kitűnő film, amely mindenütt nagy sikert aratott, Temesvárott is kedvező fogadtatásra számíthat.

A bécsi vig
asszonyok

A Forum mozi új hangosfilmje A Forum mozi új hangosfilmje az elmúlt idők romantikáját, a hevenes-nyolevas évek minden költészetét eleveníti fel, olyan aprólékos és szívet simogató játékbán, amely valósággal beleringatja a nézőt a hangulatos multba. Bolváry Géza rendezte és Stolz zeneszerző zenésítette a filmet, amely technikailag is csodaszámba megy. A cselekmény főszereplői, tíz fiatal leány, tíz sztár, egyik szebb mint a másik, olyan édesen és bájosan játszik a szerepeiket, hogy az elmúlt álom emlékeit idézik vissza, szívet szorító boldogsággal. A mulatságos és nagyszerű film Temesvárott is nagy sikert aratott.

Mozik mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: Sing-Sing. (Beszélő film.)

Forum mozi: A bécsi vig asszonyok. (Beszélő film.)

Gyárvárosi Apolló mozi: A nevető főhadnagy. (Beszélő film.)

Olcsón

utazhatik

Budapestre
és vissza,

ha a személyvonatra érvényes igazolványt 60— leíért, a gyorsvonatra érvényes igazolványt 120— leíért vált. Az I. és II. osztályon a közvetlen alacsonyabb osztályra váltott jegy, a III. osztályra pedig a fél II. oszt. jegy érvényes.

Utólagos vizum

33 százalék kedvezménnyel a Dunaszövevény igazolványával érvényes, mely 60— leibe kerül.

Már most

érvényesek ezek a kedvezmények, melyek bármikor igénybe vehetők

november 15-ig

Igazolványok kaphatók a

Déli Hírlap

kiadóhivatalában, mely vidékre is küldi utánvéttel, vagy az ár és portó előzetes beküldése ellenében.

próhirdetések

Az apróhirdetés olcsó és eredményes.

Egyes szó ára:

Levezetés és házasság rovatan négy lei, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés negyven lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és vegyes rovatan három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Allástkeresők szavankint két leit fizetnek, vastagabb betűvel három leit. Legkisebb apróhirdetés husz lei, többszöri közlés esetén egyenkint tizenöt lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket felvesz:

Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4.

Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér és Gránátos-utca sarok.

Józsefvárosban: March - trafik, Küttel-tér.

Alkalmazás

Rikkancsok
magas jutalékkal felvételnek. Cim a kiadóban (2001)

Ügyes elárusító
felvételnek. Rokkantegyesület, Hunyadi-u. 10. (2645)

Perfekt vasalónő
privát házakhoz kerestetik. Cim a kiadóban. (1324)

Lapterjesztőket (rikkancsokat)
magas jutalékkal felvesszünk. Jelentkezés pénteken d. u. 3 órakor. Cim a kiadóban. (2990)

Allást keres

Francia nyelv és irodalom oktatás kezdőknek és haladóknak, egyenkint és csoportokban. Cim a kiadóban. (2429)

Szoptatós dada
állást keres. Fratelia VIII. u. 6 sz. (2647)

Adás-vétel

Antik
fehérnemű szekrény jókarban megvételre kerestetik. Ajánlatok „Olcsó” eljégére a kiadóba (2611)

Butorok

keményfahálósobák 12.000 leiftől, nyújtásosobák 5500 leiftől, valamint egyes butorok darabok olcsón csakis

R. WINKLER-nél
kaphatók. Gyárváros, 2. villamos végállomás. Főjárati Építőudvar-utca.

Belváros központjában jól jövedelmező szép bérházam eladó. Cim a kiadóban. (2623)

A papagály titka

Eredeti bűnügyi regény

Irtja: W. H. Good.

Huszár Sándor fordítása.

(3. folytatás)

— Már emlékezem, — mondotta az orvos. — Parancsoljon helyet foglalni mr. Wool és gyújtson rá a rossz szivarjaimból.

Helyet foglaltak, egy-egy illatos háromszegletű Upman szivarra gyújtottak, azután az orvos beszélni kezdett:

— Mintegy négy-öt hét előtt történt, hogy egy idősebb urhölgy éjfél után felzavart. Feldult lelki állapotban, összefüggéstelen szavakkal adta elő, hogy Wadsworthné asszony nagyon rosszul van és azonnal jöjjenek a villába. Mivel a hölgy kétségbeeséséből azt következtettem, hogy valóban sürgős és súlyos esetről van szó, rögtön utnak indultam. Amikor mrs. Wadsworth hálósobájába léptünk, a szerencsétlen asszony mozdulatlanul feküdt az ágyban. Megvizsgáltam és megállapítottam, hogy mrs. Wadsworth halott. A halál mintegy tiz-tizenöt pere előtt következett be.

Wool a szivarját rágesálva, éberen figyelt. Közbe vágott:

— Mi okozta Wadsworthné asszony halálát?

Az orvos megnevetette az ajkát, s utána hangsúlyozottan válaszolt:

— A halál okául szívbénulást állapítottam meg.

Wool ismét közbevágott.

— Bocsánat, doktor ur... megtudná mondani, hogy mi volt a szívbénulás közvetlen előidéző oka?

Az orvos rövid gondolkodás után, megfontolan és inkább kétértelműen válaszolt:

— Mrs. Wadsworth tudommal szivgyengeségben is szenvedett, s így nincs kizárva, hogy a halál vértolulás következtében állt be.

A detektivet az orvos válasza — természetesen — nem elégitette ki: — Kérem doktor ur, szíveskedjék kimerítően felelni arra a kérdésemre, hogy a szívbénulást még mi idézheti elő?

— Mrs. Wadsworth esetében feltételezhető, hogy ijedség érhetett. Ebben az esetben arra kell következtetnem, hogy álmában érte olyan nagy foku ijedség, melynek halálos szívbénulás lett a következménye. Azonkívül az emberi test bal mellén — közvetlenül a szív fölött van egy pont, amelyet ha csak kis ütés is ér, a szív megbénul.

A detektív elgondolkozott.

— Esetleg, — mondotta Wool — villamosáram ütése is okozhatta a halált?

— Ha ez a körülmény számba jöhet, úgy feltétlenül, — válaszolta az orvos.

— Kérem, tessék jól visszaemlékezni. Tapasztalt-e valami gyanus hatást a halott hálósobájában?

— Nem tudok visszaemlékezni semmiféle gyanus momentumra, amiből arra lehetne következtetni, hogy mrs. Wadsworth erőszakos

halállal halt volna meg. Ezt kizártnak és abszurdnak tartom.

— Eszerint Önnek semmi sem tűnt fel a halott hálósobájában.

— Ismétlem, semmi olyan körülmény nem tűnt fel, amelyből bűntényre következtetheték. Azonban egy jelentéktelenségről említést tehetek, mivel Önök a jelentéktelen dolgokat sem hagyják figyelem nélkül.

— Nos? — kérdezte feszült érdeklődéssel a detektív.

Az orvos mosolygott Wool buzgósága fölött:

— Előre is biztosíthatom Önt mr. Wool, hogy ez a dolog igazán jelentéktelen és szóra sem érdemes.

A detektív türelmetlenkedett:

— Talán a tárgyra térnénk, orvos ur...

— Kérem... Feltűnt, hogy az éjjeliszekrényen álló villanylámpa zsinórja kettészakadtan lógott. Ez a körülmény olyannyira jelentéktelen, hogy ha Wadsworthné halálán erőszakosan is természetellenességet is keresnénk, nem jöhet számításba.

— Miért?

— Mert a zsinor mintegy másfélméternyire volt az ágytól és ugyanilyen magasságban is lógott. Ez kizárja a szerencsétlenséget, mert ha mrs. Wadsworth véletlenül megérintette volna a vezetékét, úgy nem az ágyban, hanem az ágy előtti érte volna a halál.

— Tegyük fel, hogy mrs. Wadsworth megérintette a vezetékét, s így egy tragikus szerencsétlenség áldozata lett. Feltételezhető, hogy a halála előtt sikoltott volna?

— Erre a kérdésre pro és kontra lehet válaszolni.

— Helyes, — a detektív bosszankodott. — Kérem, gondolt-e Ön arra, hogy esetleg valaki, — egy ismeretlen személy — a villany drót végét mrs. Wadsworth felé vitte, hogy az árammal megölje a szerencsétlen asszonyt?

— Nem, nem gondoltam reá.

— Azonban lehetségesnek tartja ezt?

— Nem tartom kizártnak.

A detektív izgatottan felugrott.

— Ez az igazság! — kiáltotta. — Valaki a halált hozó vezetékkel Wadsworthné felé közeledett, aki ezt látva, rémületében felsikoltott és addig hangzott a sikoltása, amíg a halálos áram végig nem keringett a testén.

— Eszerint... eszerint... — hebegte az orvos.

— Eszerint Wadsworthné meggyilkolták!

IV. FEJEZET.

A NYOMOZÁS HOLT PONTJA

A detektív zugó agyvelővel, összekuszált, fáradt idegekkel, céltalanul bolyongott az utakon.

Doktor Wilsontól kapott adatai megerősíteni látszottak azt a feltevését, hogy a villa szerencsétlen tulajdonosnője nem természetes

halállal halt meg, de ezt a feltevést egyetlenegy tárgy bizonyította. Ő is tudta alátámasztani.

Ha azonban a gyilkosságról épített teóriája kétségtelenül igazság volna is, itt a másik megfontolatlanul látszó rejtély: Az múlt éjszakai esemény; a borzomat keltő vad sikoly, mely az egész, igen gyenge lábbon álló ügyet még rejtélyesebbé teszi.

Wool érezte és biztos volt benne, hogy ha az éjszakai esemény megoldására találna, akkor Wadsworthné asszony halálának titkát is közelebb juthatna. Egyelőre legnagyobb bizonytalanságban volt.

(Folyt. köv.)

Butorok olcsó kiárusítása

helyszüke miatt Győrffi Testvérek, Gyárváros, Rékási ut 4.

Ritka alkalmi vétel

A Gyárváros (Liget ut) 9 sz. alatti butoraktár felhagyása folytán mindenféle és minőségű butorok f. é. november 1-ig rendkívül olcsó áron adátnak el.

Kiadó vagy eladó

egy családi ház, mely áll két lakószobából és konyhából és összes mellékhelyiségekből. Bővebbet Mehala, Szentgyörgy-tér 27. Bucovinei 27.

Lakás

Háromszobás

modern utcai és 2 szobás utcai lakóház. IV., Pályaudvar-ut 4. Házmeztérnél. (264)

Földszinti szép lakás

2 szoba, fürdőszoba stb. azonnal kálmilag kedvezően átadható. Azonkívül szép kétszobás lakás kiadó. II., Telek-utca 2. Zim mermann (264)

Udvari szoba

butorozva kiadó. Bodó Mátyás II., Király-u 91. (264)

Különféle

Társat keresek

csékély készpénzzel, jól bevezetett nyomda és könyvkötészetemhez. Címeket „Szécs” jeljégére a kiadóba kérek. (257)

Gazdálkodásra

alkalmas házat, nagy istállóval béreltek keresek. Címét „November 1-re” kiadóba kérek.

Mindenütt beszélnék az előkelő budapesti

BRISTOL SZALLÓ

Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi ellátással, már 12 pengőtől kaphatók. Dunai szobák kikapcsolással a gyönyörű budai hegyvidékre méltányos áron.

olcsó árairól

Bristol menü 2 pengő 40 fillér. Mindennap 6 órai tea és lánc. Kávéházi árak. Vacsora rendes polgári áron. Lánc. Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények. Bristol szálló. Budapest, Dunapart